



Dialog organizacji pozarządowych i administracji publicznej

Poradnik dla organizacji pozarządowych



KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA!

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY



Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Dialog organizacji pozarządowych i administracji publicznej

Poradnik dla organizacji pozarządowych



Nota od Wydawcy

Publikacja „Dialog organizacji pozarządowych i administracji publicznej” powstała w ramach projektu „Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych – rzecznik organizacji i partner we współpracy międzysektorowej” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt ten jest realizowany w ramach Poddziałania 5.4.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki przez dwie organizacje pozarządowe – Pomorską Fundację Rozwoju, Kultury i Sztuki oraz Kujawsko-Pomorską Federację Organizacji Pozarządowych.

Wszystkie opinie i treści zawarte w publikacji są wyłącznie opiniami autorów poradnika.

© Pomorska Fundacja Rozwoju, Kultury i Sztuki, Toruń 2012

Treść publikacji nie może być przetwarzana w sposób elektroniczny, mechaniczny, fotograficzny i inny, nie może być również użyta do innej publikacji bez pisemnej zgody Pomorskiej Fundacji Rozwoju, Kultury i Sztuki.

Publikacja bezpłatna

SPIS TREŚCI

Wstęp

str.
5

I. Społeczeństwo obywatelskie i dialog obywatelski

7

II. Organizacje pozarządowe w dialogu obywatelskim

8

III. Rady działalności pożytku publicznego (RDPP) oraz gremia konsultacyjno-doradcze jako ciała dialogu

10

III.1 Jak i po co działa RDPP

11

III.2 Tworzenie programu współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi – przykład zastosowania technik partycypacji

14

III.3 Przedstawiciele ngo w gremiach konsultacyjno-doradczych.

20

Metody wyłaniania członków gremiów – przykład współpracy Kujawsko-Pomorskiej Federacji Organizacji Pozarządowych i Gminy Miasta Toruń

IV. Dialog obywatelski i partycypacja – doświadczenia Kujawsko-Pomorskiej Federacji Organizacji Pozarządowych

26

Wstęp

Poradnik kierowany jest do przedstawicieli organizacji pozarządowych, którym zależy na urzeczywistnianiu zasady partnerstwa we współpracy sektora pozarządowego i publicznego. Niestety – z powodu zaniechań i barier występujących po obu stronach uczestników tego procesu – nieczęsto partnerskie współdziałanie ma miejsce. Przyczyny to z jednej strony unikanie przez administrację autentycznego dialogu z III sektorem, a z drugiej zbyt mała aktywność na tym polu samych organizacji. Odzwierciedleniem takiego stanu jest m.in. niewielka liczba oraz zakres i skuteczność oddziaływania funkcjonujących w Polsce rad działalności pożytku publicznego – ciał predysponowanych do inicjowania i prowadzenia dialogu obywateli i organizacji z administracją w kwestiach dotyczących polityki publicznej na danym szczeblu samorządowym.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie od blisko 10 lat wskazuje niebagatelną rolę i zadania rad pożytku, a mimo to – patrząc na praktykę współdziałania samorządu i III sektora – można odnieść wrażenie, że zawartość ustawy ogranicza się jedynie do przedstawienia zasad zlecania zadań publicznych (konkursy ofert) oraz praw i obowiązków organizacji o statusie pożytku publicznego. Liczba rad pożytku jest nadal niewielka, a i te istniejące nie w pełni wykorzystują swoje możliwości, by włączać do debaty i współdecydowania o lokalnych politykach publicznych organizacje i obywatele.

Znaczenie prowadzenia dialogu obywatelskiego poprzez rady pożytku oraz inne gremia konsultacyjne i opiniodawcze jest często zaniedbane nawet w tak podstawowej kwestii jak tworzenie (rocznych i wieloletnich) programów współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi. A to właśnie te dokumenty zawierają cele, zakres i priorytety finansowej oraz pozafinansowej współpracy obu sektorów. One powinny być przedmiotem debaty publicznej w każdej gminie, powiecie, regionie. By ją prowadzić potrzeba zaangażowania oraz umiejętności, a obu tych cech brakuje. Warto więc szukać odpowiedzi na pytania: dlaczego dialog obywatelski, w tym szczególnie w tworzeniu programów współpracy jest potrzebny? Jak do tego procesu włączać obywateli i organizacje pozarządowe? Jak techniki dialogu mogą wspierać diagnozowanie potrzeb, tworzenie założeń dokumentów (programy, strategie itp.) i ich społeczne konsultacje? Jaką rolę mają do odegrania rady pożytku publicznego i inne gremia konsultacyjne? Na te i inne pytania stara się odpowiadać niniejsza publikacja.

Poradnik służyć ma pomocą w prowadzeniu dialogu obywatelskiego, ma na celu wesprzeć przedstawicieli ngo, w tym zwłaszcza członków rad pożytku w ich zadaniach konsultacyjnych i opiniodawczych. Zawiera przykłady zastosowania wybranych technik dialogu,

a także doświadczenia Kujawsko-Pomorskiej Federacji Organizacji Pozarządowych jako rzecznika organizacji i partnera we współpracy międzysektorowej w zakresie prowadzenia dialogu oraz uczestnictwa w gremiach konsultacyjno-doradczych.

I. Społeczeństwo obywatelskie i dialog obywatelski

Społeczeństwo obywatelskie to dobrze zorganizowana **wspólnota**, świadomi swoich praw i obowiązków obywatele, to przejaw aktywności osób, zrzeszających ich organizacje pozarządowych, instytucji publicznych, samorządowych, a także nieformalnych grup i ruchów społecznych angażujących się w pracę na **rzecz dobra wspólnego**.

Społeczeństwo obywatelskie wymaga zorganizowania życia publicznego w sposób umożliwiający uczestniczenie w nim osób i podmiotów z różnych sektorów życia społeczno-gospodarczego. Wówczas – zgodnie z zasadą ‘nic o nas bez nas’ – możliwe jest określenie problemów i potrzeb danej społeczności, wspólnych celów (interesów) i zadań oraz ich oczekiwanych efektów budujących **dobro wspólne**. Aby dla dobra wspólnego pracować trzeba wpięć ustalić co mamy na myśli używając terminu dobro oraz gdzie się kończy dobro moje, a zaczyna to wspólne? A także – o co w procesach grupowych niełatwo – potrzebna jest konstatacja, że wspólnota interesów to nie prosta suma indywidulanych korzyści (wszak część z nich wzajemnie się wyklucza), a raczej ‘wspólny mianownik’ co do kierunku i priorytetów rozwoju np. w sferze zadań publicznych zleczanych przez samorząd organizacjom pozarządowym. Im bardziej konkretny zakres merytoryczny, tym łatwiej (choć nie łatwo) o wyartykułowanie interesów własnych oraz sprecyzowanie wspólnoty interesów uczestników dialogu.

Społeczeństwo obywatelskie zakłada zatem istnienie takich mechanizmów **dialogu obywatelskiego**, które umożliwiają obywatelom (w tym reprezentującym organizacje pozarządowe) autentyczne uczestniczenie w sprawowaniu władzy publicznej. Aby taka współpraca była możliwa i efektywna konieczne jest aktywne uczestnictwo przedstawicieli organizacji pozarządowych w różnych ciałach dialogu (zwłaszcza w radach pożytku publicznego, zespołach roboczych), które pozwalają prowadzić dialog obywatelski w sposób uporządkowany. Poszukujemy więc – także na stronach tego poradnika – rozwiązań partycypacyjnych tj. włączających obywateli i ich organizacje do współdecydowania o politykach publicznych.

II. Organizacje pozarządowe w dialogu obywatelskim

Dlaczego aktywność NGO w dialogu obywatelskim jest ważna? Jakie zasoby organizacje mogą wnieść do dialogu obywatelskiego?

Organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, fundacje) jako oddolny ruch przedstawicieli społeczności lokalnych skupionych wokół wielu istotnych kwestii i problemów podejmuje często działania w sferach pożytku publicznego będące zadaniami odpowiedzialnych samorządów (zdrowie, pomoc społeczna, edukacja, rynek pracy i inne). Sektor pozarządowy biorąc na siebie realizację części zadań publicznych staje się za nie współodpowiedzialny. Powinien zatem także o nich współdecydować.

Poprzez bezpośredni i systematyczny kontakt z odbiorcami swoich działań organizacje obywatelskie dobrze rozpoznają ich problemy i diagnozują potrzeby, posiadają liczne doświadczenia w pracy z różnorodnymi grupami społecznymi, także z zastosowaniem innowacyjnych metod pracy, które poszerzają zakres i skalę oddziaływania instytucji publicznych. Często niezależnie od wysokości budżetu, zasobów lokalowych i technicznych, organizacje obywatelskie dysponują tym, co najistotniejsze – specjalistyczną wiedzą (często ekspercką) i umiejętnościami swoich wolontariuszy oraz pracowników. Organizacje działające na rzecz konkretnych grup społecznych są ich swoistymi reprezentantami, umożliwiają (często grupom marginalizowanym) wyrażanie opinii i postulowanie zmian w funkcjonowaniu instytucji świadczących usługi na rzecz lokalnej społeczności oraz życia publicznego. Organizacje dysponują analizą jakościową kwestii problemowych, mimo, iż najczęściej nie prowadzą zaawansowanych badań socjologicznych, posiadają zasób cennych informacji diagnostycznych dotyczących zwłaszcza problematyki społecznej. Prowadzą działania uzupełniające ofertę podmiotów publicznych i komercyjnych, świadczą usługi poszerzające ich oddziaływanie o kwestie mało popularne, często niszowe.

To tylko kilka przykładowych zasobów III sektora, które powinny być wykorzystywane przez administrację publiczną w planowaniu (strategii, programów współpracy, itp. dokumentów) poprzez współdziałanie z organizacjami obywatelskimi w ciałach dialogu. Jednocześnie atuty te stanowią merytoryczny wkład samych organizacji i mogą być swoistym zaczynem do debat publicznych, których nadal brakuje: o zaspokajaniu potrzeb lokalnych społeczności, o roli organizacji obywatelskich w ich zaspokajaniu, w tym o zakresie i skali zlecania przez samorządy zadań publicznych, o barierach rozwoju





społeczeństwa obywatelskiego. Naturalną przestrzenią do inicjowania i prowadzenia dialogu są gremia konsultacyjno-doradcze, w tym zwłaszcza rady pożytku publicznego.



III. Rady działalności pożytku publicznego oraz gremia konsultacyjno-doradcze jako ciała dialogu

Podstawowe zasady prowadzenia dialogu sektora publicznego i pozarządowego opisuje Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24.04.2003 roku.

Przepisy wymienione w Ustawie wskazują:

Organy administracji publicznej prowadzą działalność w sferze zadań publicznych, o której mowa w art. 4, we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, prowadzącymi, odpowiednio do terytorialnego zakresu działania organów administracji publicznej, działalność pożytku publicznego w zakresie odpowiadającym zadaniom tych organów.

Prowadzenie działalności we współpracy z ngo to nie tylko **informowanie** obywateli i organizacji o planach samorządu. To więcej niż jedynie **skonsultowanie** elementów planowanych działań administracji publicznej czy swoista 'kosmetyka' projektów dokumentów określających zasady współpracy jst z ngo i wpływających na jakość oferty zadań publicznych. Prowadzenie współpracy to także nie jedynie wyodrębnienie małej części budżetu samorządu na zadania, którymi sama administracja zająć się nie może lub nie chce. Współpraca w pełnym wymiarze obejmuje gotowość do włączania obywateli i organizacji III sektora do **współdecydowania** o politykach publicznych, do zasięgania ich opinii po to, by te opinie – jeśli są uzasadnione merytorycznie i efektywne - wprowadzać w życie. To otwarta debata o tym, w realizacji jakich zadań publicznych administracja jest niezbędna, a w których samorząd może i powinien powierzać ich realizację innym podmiotom, w tym organizacjom pozarządowym. O taki dialog obywatelski warto zabiegać i taki warto prowadzić. Stopień zaawansowania i urzeczywistnienia powyższych zasad dialogu obywatelskiego obrazuje tzw. **drabina partycypacji**.





Znaczącą rolę w prowadzeniu autentycznego dialogu obywatelskiego mają rady pożytku publicznego: m.in. w zapewnieniu przepływu **informacji** w III sektorze na tematy dla niego kluczowe, wymiany opinii wewnątrz sektora i z administracją (**konsultacje**), prowadząc do modelu **współdecydowania** administracji i sektora obywatelskiego.

Podstawowe zasady i metody współpracy obu sektorów wymienia Ustawa o pożytku publicznym i o wolontariacie, która wskazuje m.in.:

- tworzenie i funkcjonowanie **rad działalności pożytku publicznego** (na wszystkich szczeblach administracji), jako organu konsultacyjnego i opiniodawczego,
- **konsultowanie projektów** aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych,
- **tworzenie wspólnych zespołów** o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych, podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej,
- opracowania i przyjmowania (uchwałą rady) szczegółowego **sposobu konsultowania** z radami działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 projektów **aktów prawa miejscowego** w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

Ustawa przedstawiając formalne ramy do prowadzenia dialogu organizacji pozarządowych i administracji wskazuje znaczenie ciał dialogu, w tym zwłaszcza rad działalności pożytku publicznego.

III.1 Jak i po co działa RDPP



Najlepszym tłem do przedstawienia mechanizmów działania społeczeństwa obywatelskiego na przykładzie rad pożytku publicznego jest najniższy szczebel podziału administracyjnego tj. gmina. W podstawowej społeczności lokalnej stosunkowo najprościej o wspólnotę interesów i celów, o otwartą i szeroką wymianę opinii - dialog obywatelski.



Kto tworzy radę? (Ustawa art. 41f)

Rada Gminna składa się z:

- 1) przedstawicieli organu stanowiącego gminy (radni);
- 2) przedstawicieli organu wykonawczego gminy (wójt, burmistrz, prezydent);
- 3) przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, prowadzących działalność na terenie gminy, stanowiących co najmniej połowę członków.

Rada to ciało kolegialne, międzysektorowe, któremu powierzono rolę opiniodawczą dla władz samorządowych. Ustawa określa kategorie grup reprezentowanych w jej składzie i wskazuje minimalną wielkość części reprezentantów środowiska pozarządowego. Reprezentacja III sektora musi stanowić co najmniej połowę członków rady, ale może także być bardziej liczna.

Co robi rada? (Ustawa Art. 41i.)

Do zadań Rady należy w szczególności:

- 1) **opiniowanie** projektów **strategii** rozwoju,
- 2) **opiniowanie projektów uchwał** i aktów prawa miejscowego dotyczących sfery zadań publicznych..., **w tym programów współpracy** z organizacjami pozarządowymi,
- 3) **wyrażanie opinii** w sprawach dotyczących **funkcjonowania organizacji pozarządowych** oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3,
- 4) **udzielanie pomocy i wyrażanie opinii** w przypadku sporów między organami administracji publicznej a organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3,
- 5) **wyrażanie opinii w sprawach** dotyczących **zadań publicznych**, w tym zlecania tych zadań do realizacji przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione



w art. 3 ust. 3, oraz **w sprawach rekomendowanych standardów** realizacji zadań publicznych.

Zasadniczą rolę członków RDPP jest wyrażanie opinii w kwestiach dotyczących nie tylko bezpośrednio sektora organizacji pozarządowych, ale także podstawowych zadań publicznych samorządu. Członkowie rady (z ngo) powoływani są zatem do tego, by reprezentować III sektor w debacie o wielu kwestiach mających wpływ na jakość funkcjonowania życia społeczno-gospodarczego. Członkowie RDPP zobowiązani są do tego, by wyrażać opinie środowiska, które reprezentują, a nie jedynie swoje własne. Przywilejem i obowiązkiem Rady oraz poszczególnych jej członków jej więc swoiste pośredniczenie pomiędzy III sektorem a samorządem, który tej opinii oczekuje. By tak się stało w praktyce konieczne jest podejmowanie przez radę działań umożliwiających dialog obywatelski.

Rola RDPP w dialogu obywatelskim

Przytoczone powyżej zadania rad pożytku obrazują wysoką rangę i kompetencje tego ciała dialogu. Jednym z najważniejszych i zarazem podstawowych z punktu widzenia współdziałania administracji i III sektora zadań jest wymienione w art. 41i ustawy:

[Ustawa Art. 41i.]

opiniowanie projektów uchwał i aktów prawa miejscowego dotyczących sfery zadań publicznych..., w tym programów współpracy z organizacjami pozarządowymi

Programy współpracy samorządu (gminy, powiatu, województwa) **z organizacjami pozarządowymi** to kluczowe dokumenty opisujące zasady i zakres współdziałania obu sektorów. Nie wszystkie samorządy takowe programy tworzą, tylko część opracowuje je przy udziale przedstawicieli organizacji pozarządowych. Wówczas dokument ten jest zbyt 'jednostronny', zdecydowanie bardziej stanowi ofertę własną samorządu kierowaną do organizacji, a nie jest efektem wspólnie określonych potrzeb, priorytetów i kierunków rozwoju, debaty o podziale publicznych pieniędzy.

Jeśli programu nie ma lub powstaje bez współuczestnictwa obywateli i ich organizacji dzieje się tak ze szkodą zarówno dla organizacji pozarządowych jak i dla samorządu. Programy obejmują bowiem: cele, zadania, planowane rezultaty oraz budżet na finansowanie zadań publicznych zlecanych przez samorząd. Rezygnując ze współtworzenia treści programów współpracy pozbawiamy się możliwości współdecydowania o kierunkach rozwoju naszych 'małych ojczyzn', w tym przeznaczeniu naszych wspólnych pieniędzy publicznych. Programy współpracy nie powstają tam, gdzie brakuje społeczeństwa



obywatelskiego, z uwagi na monopolizację działań w sferach pożytku przez sektor publiczny, są jednostronne głównie z powodu mankamentów procesów ich społecznych konsultacji oraz zbyt słabego głosu środowiska pozarządowego. Słabość głosu i jakość argumentów organizacji pozarządowych wynika m.in. z problemu słabej reprezentacji sektora, niewielu działań tworzących sieci i federacje ngo oraz nadal ułomnego procesu dialogu obywatelskiego nawet w istniejących ciałach dialogu. W efekcie udział organizacji w tworzeniu programów współpracy jest niewielki, a poczucie współautorstwa samego programu, a tym bardziej współdecydowania o sposobach zaspokajania potrzeb mieszkańców gmin, powiatów i regionu nadal znikome. Próbę zmian takiego stanu rzeczy może przynieść otwarcie się – tak administracji jak i III sektora – na dialog obywatelski oraz pełniejsze wykorzystanie w tym celu kompetencji rad pożytku publicznego.

Jak członkowie RDPP mogą zasięgać opinii szerokiego środowiska pozarządowego? Jak poprzez Radę Pożytku włączyć inne organizacje do współtworzenia kluczowych dla III sektora dokumentów - programów współpracy administracji z ngo?

Jak współtworzyć proces tworzenia programów współpracy, by nie pomijać ważnego głosu środowisk III sektora i zapewnić możliwie demokratyczny sposób ich powstawania? Jak włączać inne organizacje do współpracy?

Wbrew pozorom odpowiedź jest stosunkowo prosta: organizacje – ich przedstawiciele muszą się **znać, spotykać, rozmawiać**, wypracowywać **wspólne stanowiska, postulować ich włączanie do programów**, i o ile to możliwe - **wprowadzać w życie**.

Stosujemy techniki partycypacji obywatelskiej w różnych jej odmianach. Rolą organizacji obywatelskich, w tym członków rad pożytku publicznego jest inicjowanie i prowadzenie dialogu obywatelskiego

III.2 Tworzenie programu współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi - przykład zastosowania technik partycypacji

Program współpracy to podstawowy dokument opisujący zasady i praktykę współdziałania samorządu z organizacjami pozarządowymi. Obejmuje cele, formy (finansowe i pozafinansowe) i zakres merytoryczny współpracy (w tym priorytetowe w danym roku zadania publiczne), planowane rezultaty oraz sposoby oceny efektów realizacji. Program wskazuje





także wysokość środków finansowych planowanych przez samorząd do wydatkowania na realizację zadań publicznych w ramach konkursów ofert. Tej rangi dokument dotyczący współpracy dwóch sektorów powinien zatem być przedmiotem współpracy międzysektorowych zespołów roboczych, w tym rad pożytku publicznego i innych gremiów. Program – zgodnie z Ustawą o pożytku publicznym i o wolontariacie – musi być poddany konsultacjom społecznym, a zatem wpływ na jego zawartość mają obywatele i ich organizacje. Konsultacje społeczne (o których szczegółowo w odrębnej publikacji) to proces z zastosowaniem różnorodnych metod i technik ułatwiających dialog obywatelski. Proces, w którym konieczny jest aktywny udział organizacji pozarządowych oraz ich przedstawicieli w ciałach dialogu, zwłaszcza członków rad pożytku publicznego.

Przygotowanie projektu programu na 2014 rok.



I kwartał. To czas na podsumowanie efektów realizacji programu za poprzedni (2012) rok, weryfikację osiągnięcia celów i wskaźników realizacji programu, wypełnienia założeń dotyczących zadań uznanych za priorytetowe na dany rok. To zadanie dla rady pożytku oraz punkt wyjścia do kolejnego etapu – planowania projektu programu na 2014 rok. Formy: opracowanie raportu z realizacji przez administrację we współpracy z RDPP, a następnie np. spotkania dyskusyjne, debaty (dla ngo, obywateli).

II kwartał. Po okresie sprawozdawczym, podsumowaniu efektów działalności ngo za poprzedni rok, ocenie zaspokajania potrzeb odbiorców zadań organizacje pozarządowe we współpracy z administracją mogą dokonać próby diagnozowania potrzeb, ich skali, natężenia, tendencji zmian itp. Konieczne jest bowiem wskazanie w treści tworzonego programu współpracy zadań publicznych uważanych za priorytetowe na kolejny rok i niezbędne do finansowania przez samorząd. Program współpracy z ngo takie priorytety musi zawierać, więc ich wybór powinien być wynikiem analizy potrzeb i efektem 'podejścia' do realizacji zadań publicznych w gminie (lista priorytetów nie może być bardzo długa, każdy rok może obejmować zróżnicowane priorytety działań i ich finansowanie,



itp.) Diagnoza (lub jej aktualizacja) problemów i potrzeb daje podstawy do wyznaczenia kierunków rozwoju poprzez zadania publiczne (m.in. określenia celów programu).

Formy: spotkania ułatwiające dialog wewnątrz III sektora (organizowane przez ngo w terenie, z aktywnym animowaniem przez członków RDPP, liderów NGO), spotkania wspólne NGO i administracji (animacja członków RDPP i liderów NGO); techniki: **world cafe**, kawiarnie obywatelskie, debaty otwarte, **warsztaty** (opracowując diagnozę). Opis zastosowania technik w dalszej części poradnika.

Na podstawie wyników prac pierwszej fazy tego etapu (opracowania roboczej wersji diagnozy potrzeb i koncepcji priorytetów programu współpracy na kolejny rok przez RDPP) możliwa jest pogłębiona dyskusja i praca wewnątrz rady – opracowanie koncepcji programu współpracy na kolejny rok. Projekt programu (traktowany jako materiał wyjściowy) opracowany przez RDPP wymaga następnie zasięgnięcia opinii szerszego grona uczestników dialogu społecznego. Formy: spotkania otwarte dla ngo; warsztaty planujące, stała informacja o wynikach prac zespołu (zamieszczanie na stronach www, serwisach dedykowanych ngo, newsletterach).

III kwartał. Opracowany w sposób partycypacyjny projekt programu współpracy trafia do 'ostatecznych konsultacji społecznych' – ponownie do szerokiego grona odbiorców (IX-X'2013); stosowane są różne metody: spotkania otwarte, debaty dla ngo z udziałem administracji, punkty konsultacyjne, możliwość zgłaszania propozycji drogą mailową. **IV kwartał.** Podsumowanie procesu dialogu obywatelskiego i konsultacji społecznych projektu programu, zapoznanie się członków RDPP i administracji ze wszystkimi postulatami, opracowanie raportu z zestawieniem wszystkich propozycji, ich uzasadnieniem i odniesieniem władz publicznych do nich; zaopiniowanie ostatecznej wersji programu przez RDPP; uchwalenie przez radę gminy programu współpracy na 2014 rok.

Proponowane do zastosowania przez RDPP w procesie tworzenia programów współpracy technik partycypacji to przedstawione w powyższym opisie m.in.: *world cafe* i *warsztaty planujące*.

Nazwa techniki nawiązuje do kawiarni (cafe), gdyż technika ta zakłada stworzenie swobodnej atmosfery do dyskusji. Służy otwartej wymianie opinii uczestników, ułatwia ustalenie i zebranie stanowisk osób i organizacji w przedmiocie dyskusji. Dzięki otwartej formule zachęca do konstruktywnej wymiany poglądów i punktów widzenia w zadanej do dyskusji kwestii. Jak się do niej przygotować i jak ją przeprowadzić, by była efektywna?





Jakie pytania stawiać przygotowując 'World cafe'?:

- Jaki problem/problemy będą dyskutowane? Priorytetowe zadania publiczne do programu współpracy na kolejny rok,
- Jaki jest kontekst i cele spotkania? Szukamy opinii osób i organizacji obywatelskich na temat najistotniejszy problemów społecznych, ich skali, priorytetów i konieczności zaspokajania/ograniczania? Negatywnych skutków zaniechań w ich podejmowaniu i rozwiązywaniu?
- Kto powinien być włączony do dyskusji? Jakie osoby, jakie organizacje, kto jest formalnym lub nieformalnym liderem w społeczności, jakie podmioty są niezbędne dla zadbania o reprezentatywność uczestników?
- Jakie kwestie poddawać do dyskusji i jak formułować pytania? Pytania powinny dotyczyć uczestników, ich wiedzy i doświadczeń, zainteresowań (kluczowy dobór osób!), odwołania do doświadczeń są gwarantem ciekawej dyskusji i wielu punktów widzenia.
- Co w kolejnym kroku? Jak wykorzystane zostaną efekty pracy zespołów?

Etapy przygotowania i przebiegu spotkania:

PRZYGOTOWANIE. Wymaga oszacowania liczby uczestników spotkania (z miejscowości, gminy, powiatu); doboru miejsca spotkania pod kątem liczebności grupy i stworzenia dogodnych warunków do dyskusji:

- odpowiedniej wielkości sala na 3-4 godzinne spotkanie,
- stoliki do pracy dla 4-6 osób + moderatora,
- arkusze bloku flipczartowego do zapisywania ustaleń uczestników każdego stolika, identyfikatory, flamastry, papier do notatek,
- napoje, ciasteczka itp.

REALIZACJA – PRACA GRUPACH. Uczestnicy w grupkach przy każdym stoliku dyskutują na zadany temat, do każdego tematu i stolika przyporządkowany jest moderatora tematu; uczestnicy pracują nad każdym tematem przez ustalony wcześniej czas (np. 20-30 minut), a po jego upływie następuje zmiana grupy przy stoliku;

Moderator streszcza efekt dyskusji poprzedniej grupki i animuje dalszą, pogłębiającą i/lub uszczegóławiającą dyskusję nad danym tematem; uczestnicy zapisują ustalenia,



opinie, poglądy, tak by kolejne grupy mogły je poznać w cyklu pracy stolikowej oraz by można je następnie zebrać i przedstawić na forum całej grupy uczestników.

PODSUMOWANIE. Na zakończenie spotkania dyskusje stolikowe podsumowywane są wspólnie w części 'plenarnej', która ma na celu ukazanie wielu wspólnych spostrzeżeń i pomysłów, które powstały w wyniku sumowania pojedynczych opinii. Konieczne jest sprawne moderowanie tej części i szukanie wspólnych mianowników pracy zespołowej, która następnie może być pomocna w ustalaniu hierarchii potrzeb i poruszanych kwestii (przygotowaniem do warsztatów planujących).

ZAKOŃCZENIE. Uczestnicy wyrażają swoje opinie o przebiegu i rezultatach dyskusji, wzroście wiedzy, sposobu postrzegania analizowanych kwestii, zainspirowaniu do dalszego zajmowania się omawianym tematem; przedstawienie uczestnikom sposobu wykorzystania efektów spotkania; to także forma ewaluacji;

Może zdarzyć się także, że uczestnik lub grupa uczestników zaproponuje kolejny, dodatkowy temat do dyskusji i zgłosi chęć utworzenia nowego stolika. Jeśli zadeklaruje moderowanie pracy tego stolika stwórzmy poszerzając zakres debaty. Naszym celem jest zainspirowanie do debaty i partycypacja, a tematy muszą budzić zainteresowanie.

Wnioski z dyskusji i zaakceptowane przez grupę podsumowanie **world cafe** może być bardzo dobrym **przygotowaniem do warsztatów planujących** – dłuższych form pozwalających na tworzenie konkretnych rozwiązań, rekomendacji i postulatów.

Jak wspólnie planować?

Warsztaty planujące Metoda warsztatowa polegająca na przygotowaniu i przeprowadzeniu zajęć warsztatowych na ustalony wcześniej temat, którym są zainteresowani uczestnicy. Dobór uczestników uzależniony jest od tematyki, zadań dla grupy, oczekiwanego celu, diagnozy interesariuszy (grupy obywatelskie, organizacje pozarządowe, międzysektorowe). Ponieważ jest metodą pracy wymagającą stałego zaangażowania uczestnika do pracy indywidualnej oraz grupowej w trakcie ich trwania, wymaga grupy (lub grup) maks. 20 osobowych. W zależności od złożoności zagadnienia mogą być wydarzeniem jednodniowym lub cyklem kilku spotkań, którego ramowy program jest znany uczestnikom na początku cyklu. Konieczne jest zaangażowanie bardzo dobrze przygotowanego moderatora (moderatorów) odpowiadających za prowadzenie procesu, przepływ informacji w grupie (pomiędzy grupami). Uczestnicy warsztatów pod

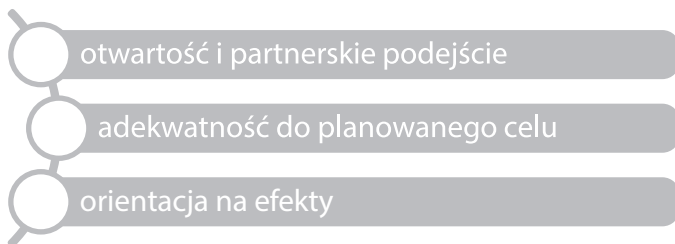


kierunkiem moderatora wypracowują treść założeń, postulatów w omawianej kwestii. Wypracowane rezultaty w postaci raportu, rekomendacji i postulatów zmian kierowane są do instytucji publicznych – decydentów adekwatnie do ich zakresu. Stawać się mogą przedmiotem dalszych debat publicznych, konsultacji społecznych, włączane do działań planistycznych. W ten sposób partycypacyjnie projektować można elementy założeń większych dokumentów (programów współpracy, strategii), a także małych, lokalnych rozwiązań społecznych i inwestycyjnych (lokalizacja placu zabaw czy propozycje oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży).

Jakie kwestie mogą interesować członków RDPP i uczestników spotkania?:

- Priorytetowe zadania publiczne w mojej gminie? Jakie były, jakie są, a jakie być powinny w kolejnym roku?
- Zadania zlecane - wspieranie czy powierzanie?
- Jak dzielić ograniczone środki publiczne na zadania zlecane?
- Polityka dotacyjna – dużo małych czy mało dużych grantów? Za i przeciw.
- Jak ożywiać działania obywatelskie w mojej gminie?
- Jak wspierać kształcenie nowych, młodych liderów w III sektorze?
- Potrzeby i bariery rozwoju wolontariatu?
- Jak organizować działania międzypokoleniowe poprzez NGO?

Konieczne jest tworzenie przestrzeni i okazji do tego, by przedstawiciele środowiska pozarządowego (miasta, gminy, powiatu, regionu) mogli współuczestniczyć i współtworzyć opinie rady. Partycypacja obywatelska obejmuje wiele możliwych do zastosowania metod i technik. Ich wybór musi być adekwatny do planowanych celów i rezultatów. **Kluczowe cechy metod partycypacji:**



Przykłady wielu metod i technik partycypacyjnych dostępne są na:

 **partycypacjaobywatelska.pl**



III.3 Przedstawiciele ngo w gremiach konsultacyjno-doradczych. Metody wyłaniania członków gremiów – przykład współpracy Kujawsko-Pomorskiej Federacji Organizacji Pozarządowych i Gminy Miasta Toruń

Różne punkty widzenia, opinie oraz podejścia do rozwiązań w politykach społecznych muszą się ściąrać. Dlatego - zgodnie z podejściem 'nic o nas bez nas' - konieczne jest m.in. tworzenie gremiów opiniotwórczych i konsultacyjnych złożonych z przedstawicieli sektora publicznego i pozarządowego, by postulowane przez obywateli i III sektor rozwiązania mogły stać się przedmiotem debat publicznych. Jeśli bowiem koncepcje nowych rozwiązań nie zaistnieją wpierw w przestrzeni publicznej debaty, nie będą miały szans na szerszą akceptację oraz efektywną realizację.

Takie podejście – oparte na dialogu obywatelskim – wymaga większej niż dotychczas otwartości po stronie administracji oraz gotowości do aktywnego i merytorycznego współdziałania z administracją sektora obywatelskiego. Kompetencje te wymagają znacznej poprawy. Zarówno działania administracji nieczęsto sprzyjają autentycznemu otwarciu debaty w istotnych kwestiach publicznych (mała liczba gremiów konsultacyjno-doradczych, niekiedy wręcz opór do ich tworzenia, powierzchowność działań ciał dialogu, ograniczony zakres prowadzenia konsultacji społecznych), jak i stopień zaangażowania organizacji obywatelskich w te procesy (aktywność w gremiach, nieliczne postulaty zmian polityk publicznych wypływające z III sektora) nadal jest zbyt mały. Potrzeba tworzenia przestrzeni do dyskusji międzysektorowej o zadaniach publicznych (polityka społeczna, rynek pracy, edukacja etc.) poprzez gremia konsultacyjno-doradcze. Zasadniczo inicjatywa ich powstawania jest po stronie administracji, lecz bez zainteresowania i zaangażowania ze strony organizacji obywatelskich gremia te nie będą gwarantem dialogu obywatelskiego w ogóle lub też ich funkcjonowanie będzie miało bardzo ograniczony wpływ na zasadnicze plany i decyzje samorządu.

Przedstawiciele organizacji pozarządowych mogą uczestniczyć w pracach różnych gremiów m.in.:

- komitety i podkomitety monitorujące programy operacyjne (np. POKL na szczeblu centralnym i w regionach),
- zespoły robocze w celu opracowania, monitorowania i ewaluacji np.:
 - strategii rozwoju, strategii rozwiązywania problemów społecznych,
 - programów współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi





- (wieloletnich i rocznych),
- regulaminu prowadzenia konsultacji społecznych (wymagany Ustawą),
- programu rozwoju ekonomii społecznej (krajowego i regionalnych),
- budżetu partycypacyjnego,
- i innych.

Kluczową kwestią dla jakości prowadzonych procesów jest sposób wyłaniania przedstawicieli organizacji pozarządowych do różnorodnych gremiów. Zapewnienie reprezentatywności członków grupy wymaga doboru adekwatnego do specyfiki prac, zakresu merytorycznego, ewentualnej branży, celów do osiągnięcia, wymaganego czasu pracy, stanu wyjściowego i oczekiwań 'gospodarza' procesu... zmiennych jest wiele.

Jeśli dotychczas stosowane przez administrację procedury wyłaniania przedstawicieli ngo w gremiach i ich efekty nie zadowolają organizacji pozarządowych trzeba interweniować postulując konstruktywne zmiany.

Metody wyłaniania członków gremiów – przykład współpracy Kujawsko-Pomorskiej Federacji Organizacji Pozarządowych i Gminy Miasta Toruń

Jak została wypracowana nowa procedura wyłaniania przedstawicieli III sektora w Toruniu?

Proces zmiany sposobu wyłaniania członków gremiów reprezentujących III sektor dokonał się w kilku następujących krokach:

Diagnoza problemu>interwencja ngo>reakcja samorządu>wspólne ustalenia>wypracowanie nowych zasad>postulat zmian ze strony ngo>akceptacja postulatu>zastosowanie nowej procedury przez samorząd

- 1. Diagnoza** nieefektywnego (w opinii organizacji pozarządowych) sposobu wyłaniania reprezentantów III sektora w gremiach – organizacje pozarządowe dostrzegły trudności w wyłanianiu grup reprezentatywnych swojego środowiska do miejskich gremiów konsultacyjno-opiniotwórczych (stosowane było m.in. losowanie, które mogło powodować bardzo przypadkowy dobór osób i organizacji do gremiów roboczych, skutkować niską efektywnością pracy gremiów oraz zniechęcać organizacje do włączania się w tego typu pracę w przyszłości);

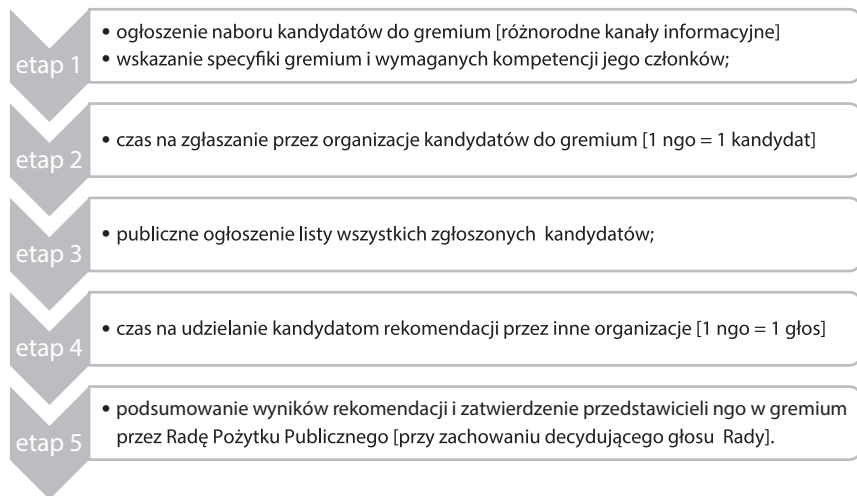


2. **Interwencja** przedstawicieli środowiska pozarządowego tj. Kujawsko-Pomorskiej Federacji Organizacji Pozarządowych w tej kwestii w lokalnym samorządzie; korespondencja oraz spotkanie robocze z osobami odpowiedzialnymi za opracowanie procedury po stronie samorządu. Federacja wskazując na słabe strony stosowanych procedur oraz ryzyko negatywnych ich skutków zaproponowała aktywne włączenie się w wypracowanie przez III sektor nowej;
3. **Pozytywna reakcja administracji** i deklaracja gotowości do włączenia się samorządu w zmianę stosowanej metody na akceptowaną przez obie strony;
4. **Wspólne ustalenia** dotyczące możliwości i sposobu wypracowania nowych zasad wyłaniania podczas kolejnego toruńskiego Forum NGO – w trakcie roboczego spotkania ustalono, że najlepszą okazją do szerokiej dyskusji na ten temat będzie planowane właśnie spotkanie toruńskiego środowiska pozarządowego; ustalono, że informacja o planowanej dyskusji na ten temat znajdzie się w zaproszeniu i programie forum, a odpowiedzialna za przygotowanie i moderowanie pracy grupy warsztatowej będzie Federacja;
5. Na Forum NGO, w grupie uczestników (w formie warsztatowej) **wypracowano nowe zasady** wyłaniania przedstawicieli ngo (organizacje aktywnie współtworzyły ten punkt programu Forum), nowy sposób został przedstawiony w podsumowaniu prac grup podczas sesji plenarnej forum – dzięki temu wypracowaną metodę mogli poznać i skonsultować członkowie toruńskiej rady działalności pożytku publicznego;
6. **Rekomendowanie** ustaleń i **postulatów środowiska ngo** wobec samorządu Gminy Miasta Toruń; tuż po zakończeniu forum podsumowano i opracowano wszystkie ustalenia - postulaty organizacji, w tym m.in. nową propozycję wyłaniania osób reprezentujących III sektor w gremiach konsultacyjnych i opiniotwórczych. Ustalenia w formie pisemnej zostały przekazane przez Federację do Prezydenta Miasta Torunia;
7. Nowy tryb ten został **zaakceptowany przez samorząd, który zastosował nową metodę** już w kolejnej procedurze wyłaniania przedstawicieli NGO – zespołu ds. budżetu partycypacyjnego.





Metoda wypracowana przez toruńskie organizacje podczas Forum w 2012 roku:



Zaprezentowana powyżej metoda może być z powodzeniem stosowana do wyłaniania przedstawicieli organizacji pozarządowych do różnych ciał dialogu (gminnych, powiatowych, regionalnych, branżowych), w tym także (z uwzględnieniem potrzebnych modyfikacji) do wyłaniania członków rad pożytku publicznego. Jej atutem jest otwarty i przejrzysty sposób zarówno zgłaszania swoich kandydatów przez organizacje zainteresowane bezpośrednim uczestnictwem w pracach gremium, jak i możliwość udzielanie poparcia – rekomendowanie osób zgłoszonych do udziału w gremium wszystkim organizacjom obywatelskim z obszaru działania danego samorządu.

Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych wspiera (m.in. prowadząc seminaria i debaty dla ngo) procesy dialogu obywatelskiego, w tym wyłaniania i metod funkcjonowania różnorodnych gremiów, tworzenia programów współpracy jst z ngo dzieląc się swoim doświadczeniem w tym zakresie. Członkowie Federacji, w zależności od swoich kompetencji i zainteresowań – aktywnie uczestniczą w pracach wielu zespołów roboczych i gremiów konsultacyjno-opiniotwórczych.

Przykłady zaangażowania przedstawicieli Kujawsko-Pomorskiej Federacji Organizacji Pozarządowych w gremiach:



- Tworzenie alternatywnego sposobu wyłaniania wniosków o dofinansowanie projektów w PO KL – w odpowiedzi na dostrzegane niedoskonałości procesu oceny wniosków EFS międzysektorowy zespół roboczy wypracował nowy sposób oceny formalnej i merytorycznej wniosków EFS, grupa robocza złożona z ekspertów z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, instytucji pośredniczących krajowych i regionalnych, instytucji pośredniczących II stopnia, organizacji pozarządowych z całej Polski (w tym Kujawsko-Pomorskiej Federacji) pracowała metodą KOLAB podczas kilku spotkań warsztatowych, nowe podejście do oceny zakłada zwiększenie znaczenia oceny merytorycznej, dbałość o jakość projektów, nowy sposób w formie pilotażu będzie zastosowany w 2013 roku);
- Uruchomienie funduszu pożyczkowego dla podmiotów ekonomii społecznej w województwie kujawsko-pomorskim – koncepcja powołania zespołu i zadań przed nim stawianych była m.in. odpowiedzią na znikomą rynkową ofertę zwrotnego wsparcia finansowego dla podmiotów ekonomii społecznej, celem prac zespołu było opracowanie zasad udzielania pożyczek m.in. dla organizacji pozarządowych, uwzględniający specyfikę funkcjonowania ngo jako podmiotu ubiegającego się o wsparcie finansowe (zwrotne) i zwiększający szanse na jego uzyskanie, nowy instrument finansowy wypracowany został przez przedstawicieli regionalnego Funduszu Pożyczkowego, podmiotów ekonomii społecznej, w tym organizacji pozarządowych, w okresie 2012-2013 nowy produkt będzie testowany, by następnie mogły z niego korzystać zainteresowane rozwojem podmioty z województwa kujawsko-pomorskiego;
- Współtworzenie Krajowego oraz 'Kujawsko-Pomorskiego Programu na Rzecz Ekonomii Społecznej' – grupy robocze zainicjowane przez administrację publiczną szczebla krajowego oraz samorządy regionalne, zespoły międzysektorowe złożone z przedstawicieli administracji publicznej (instytucje odpowiedzialne za kreowanie i wdrażanie polityk publicznych, w tym instytucje pośredniczące, instytucje pośredniczące II stopnia, regionalne ośrodki polityki społecznej, samorządy) oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych (w tym Kujawsko-Pomorskiej Federacji), odpowiedzialne za opracowanie założeń i projektów dokumentów programujących wsparcie ze środków EFS dla działalności podmiotów ekonomii społecznej w latach 2014-2020, dokumenty powstałe w pracach grup roboczych są następnie poddawane otwartym konsultacjom społecznym, końcowy efekt prac zespołów znany będzie w 2013 roku a zawartość Programów będzie miała wpływ na zakres wydatkowania środków EFS na rozwój przedsiębiorczości społecznej w kolejnych latach;
- Tworzenie 'Programu współpracy Gminy Miasta Toruń z podmiotami ekonomii





społecznej’ – punktem wyjścia do pracy nad programem była chęć ukazania specyfiki funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej, zakresu i efektów ich działalności oraz miejsca w realizacji zadań publicznych istotnych z punktu widzenia lokalnego samorządu, celem pracy zespołu było opracowanie programu współpracy sprofilowanego na działalność na terenie Torunia podmiotów ekonomii społecznej, w tym zwłaszcza organizacji pozarządowych, podniesienia ich rangi w realizacji polityki publicznych, edukacji obywatelskiej w tym zakresie, promocji przedsiębiorczości społecznej, upowszechniania dobrych praktyk,

- Tworzenie ‘Wieloletniego programu współpracy Gminy Miasta Toruń z organizacjami pozarządowymi’ – aktywny udział w pracach zespołu roboczego opracowującego najważniejszy dokument opisujący zasady i zakres współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi na lata 2013-2017, udział przedstawicieli ngo, w tym członków Kujawsko-Pomorskiej Federacji w kilkuosobowej grupie reprezentatywnej III sektora, program wieloletni w odróżnieniu od programów rocznych nie jest dokumentem obligatoryjnym, lecz jako taki stanowi ramy współpracy samorządu i organizacji obywatelskich oraz pozwala określać długoterminowe cele i kierunki rozwoju społeczeństwa obywatelskiego;
- Rady Działalności Pożytku Publicznego w Toruniu i Bydgoszczy – przedstawiciele organizacji członkowskich Federacji są aktywni w bydgoskiej radzie pożytku na latach 2011-2012 oraz toruńskiej na okres 2013-2014. Rady pożytku to podstawowe wynikające z Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie ciała dialogu sektora publicznego i pozarządowego, których zadaniem jest kreowanie zasad współpracy obu sektorów. Szerzej o działaniach rady pożytku w rozdziale nr 3 Poradnika.

Dotychczasowe doświadczenia i podejmowane działania przez Kujawsko-Pomorską Federację Organizacji Pozarządowych to zasoby oferowane innym organizacjom (zwłaszcza z województwa kujawsko-pomorskiego) do wykorzystania i współdziałania dla rozwijania dialogu obywatelskiego. Jednym z przedsięwzięć przygotowanych i zrealizowanych przez Federację wraz z innymi organizacjami pozarządowymi było Wojewódzkie Forum Organizacji Pozarządowych w 2012 roku.

IV. Dialog obywatelski i partycypacja – doświadczenia Kujawsko-Pomorskiej Federacji Organizacji Pozarządowych w organizacji XIII Forum NGO Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Zgodnie z założeniami Wieloletniego (2011-2015) oraz rocznych Programów współpracy samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi przygotowanie i realizacja forum dla ngo jest corocznie zlecana organizacjom w otwartym konkursie. Dzięki temu forum ma szansę stać się autentyczną przestrzenią spotkania organizacji i debaty na tematy, które organizacje bezpośrednio dotyczą, a gospodarzami i uczestnikami są organizacje oraz zaproszeni eksperci i goście.

Partycypacja w tworzeniu programu Forum NGO.

Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych organizując **XIII Forum NGO** zastosowała metody partycypacji włączając zainteresowane osoby, organizacje i administrację publiczną do współtworzenia m.in. zakresu tematycznego Forum. Opracowana została elektroniczna ankieta (arkusz google dostępny bezpłatnie) umożliwiająca przeprowadzenie konsultacji w sektorze. Ankieta opublikowana została z wykorzystaniem Systemu Komunikacji i Konsultacji prowadzonego przez Federację (federacja-ngo.pl/konsultacje). Ankieta dostępna była od 7 do 21 maja 2012 roku i umożliwiała wskazanie interesujących tematów (ankieta wielokrotnego wyboru) w czterech ustalonych kategoriach oraz wskazania własnych propozycji uczestników w poszczególnych kategoriach bądź zaproponowania odrębnych obszarów tematycznych.

Zaproponowano cztery kategorie:

- I. Niezależność NGO – mit czy wartość?
- II. NGO - partner w teorii, petent w praktyce?
- III. Stabilność kadrowa i finansowa organizacji pozarządowej;
- IV. Partycypacja obywatelska w praktyce.

W ankiecie elektronicznej wzięło udział łącznie 51 osób z 44 organizacji, 4 jednostki administracji publicznej oraz 3 osoby fizyczne. Ze względu na znaczną reprezentatywność grupy uczestników ankietyzacji oraz ciekawe rezultaty zdecydowano o włączeniu



tematyki wiodącej w poszczególnych kategoriach do całości programu tj. do czterech sesji grupowych oraz doradczej Forum.

Praca grup została podsumowana podczas sesji plenarnej i forum, w którym uczestniczyło blisko 200 przedstawicieli ngo z regionu opracowało postulaty swojego środowiska. Stanowisko organizacji obecnych na XIII Forum w kwestiach dyskutowanych podczas warsztatów kierowane są do władz publicznych, administracji publicznej np. w ramach konsultacji społecznych programów współpracy, debat czy szkoleń dotyczących standardów funkcjonowania III sektora oraz współpracy z administracją.

Źródło: raport 'Konsultacje tematyki XIII Forum Organizacji Pozarządowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego' maj 2012

Fragment rekomendacji XIII Wojewódzkiego Forum NGO wypracowanych w obszarze IV: 'Współpraca z administracją publiczną'

- We współpracy kluczowa jest dbałość o wzajemne zrozumienie i poprawa komunikacji, tak aby obie strony znały swoje możliwości, ale i ograniczenia. Strony powinny realizować następujące postulaty:
- Organizacje pozarządowe winny aktywniej kontaktować się z administracją samorządową, dbać o aktualność danych kontaktowych, jak też korzystać na bieżąco ze szkoleń, baz danych i innych narzędzi udostępnianych przez samorząd,
- Jednocześnie wartość środków na zlecane organizacjom zadania musi rosnąć,
- Jedną z form wsparcia organizacji mogą stać się pożyczki udzielane przez samorząd na działalność NGO,
- Warto korzystać z już istniejących standardów i modeli współpracy i dążyć do coraz wyższej jakości programów współpracy,
- We wszystkich procesach organizacje winny być traktowane jako partner, nie petent, a udana i owocna współpraca powinna być kontynuowana i stała,
- Konieczne jest ujednolicenie procedur konkursów i rozliczeń dotacji, jak i stałe podnoszenie kompetencji pracowników administracji współpracujących z ngo,
- Organizacje natomiast winny podnosić jakość działań i profesjonalizować się, m.in. w zakresie składania wniosków i sprawozdawczości,
- Rekomendacje i ustalenia ze wspólnych spotkań i forów muszą być monitorowane i wprowadzane w życie.

Rekomendacje dostępne w całości na **www.federacja-ngo.pl**



KUJAWSKO-POMORSKA

FEDERACJA

ORGANIZACJI

POZARZĄDOWYCH

Żadna ustawa nie zagwarantuje owocnej współpracy administracji z organizacjami pozarządowymi. Żaden przepis nie zapewni autentycznego dialogu obywatelskiego. Litera prawa jest ważna i jej znajomość przydatna, ale duch i efekty jego stosowania zależą przede wszystkim od ludzi. Niezależnie od tego w jakim sektorze pracują. Nie każdy musi być pełnomocnikiem ds. NGO, ale każdy powinien być pełnomocnikiem ds. społeczeństwa. Obywatelskiego!





KUJAŃSKO-POMORSKA
FEDERACJA
ORGANIZACJI
POZARZĄDOWYCH

ul. Mostowa 27, 87-100 Toruń
Tel. 56 652 23 56,
www.federacja-ngo.pl



KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA!

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY



Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.